

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.II.20.435/2013/6. szám

A Szegedi Ítéltábla a Dr. Vári Csilla Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Vári Csilla ügyvéd) által képviselt felperesnek - az OBH Elnöki Titkársaság Jogi Képviselési Osztály által képviselt I. r., a dr. Pencz Kamilló ügyvéd által képviselt II. r. és ajogtanácsos által képviselt III. r. alperesek ellen államigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránt indított perében - amelybe a II. r. alperes pernyertességének előmozdítása érdekében dr. Ollé György által képviselt **Alperesi beavatkozó** beavatkozott - a Szegedi Törvényszék 2013. április 2. napján kelt 1.P.21.757/2012/27. számú ítélete ellen a felperes 30. sorszám alatt benyújtott fellebbezése alapján lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletét **helybenhagyja.**

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a II. r. és a III. r. alpereseknek személyenként 200 000 - 200 000 (kettőszázezer-kettőszázezer) Ft, a beavatkozónak 250 000 (kettőszázötvenezer) Ft másodfokú eljárási költséget.

A feljegyzett 1 561 400 (egymillió-ötszázhatvanegyezer-négyszáz) Ft másodfokú eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S :

A Bács-Kiskun Megyei Illetékhivatal, a III.r. alperes jogelődje 2004. március 31. napján 0328275-01-2003. számon fizetési meghagyást bocsátott ki a felperessel szemben 251 000 Ft és járulékai illetéktartozás megfizetése iránt. A felperes a követelést nem egyenlítette ki, ezért vele szemben végrehajtási eljárás indult, amelyet a II. r. alperes önálló bírósági végrehajtó foganatosított 287.V.5046/2006. szám alatt.

A II. r. alperes 2006. február 7. napján felhívta a felperest 251 000 Ft tőketartozás, annak kamata és a végrehajtási költségek, összesen 385 999 Ft 15 napon belül történő megfizetésére. Tájékoztatta, hogy az intézkedés ellen a kézbesítéstől számított 15 napon

belül végrehajtási kifogást terjeszthet elő a Kunszentmiklósi Városi Bíróságon. A felhívást a felperes 2006. február 9. napján átvette, a felszólításnak a megadott határidőben nem tett eleget, és kifogást sem terjesztett elő.

A II. r. alperes 2006. április 4. napján ismételt felhívást intézett a felpereshez a tartozás megfizetésére, s miután annak a felperes nem tett eleget, 2006. május 19. napján a Vht. 47. §-a alapján megkereséssel fordult a pénzüintézetek és nyilvántartóközpontok felé, továbbá megkereste a körzeti földhivatalt a felperes tulajdonában álló **(település neve, ingatlan hrsz.-a)**. hrsz. alatt nyilvántartott ingatlanra vonatkozó végrehajtási jog bejegyzése érdekében. Ezt követően 2006. június 22-én azonnali beszédési megbízást adott ki a felperes OTP Bank Nyrt-nél vezetett bankszámlájára, az erről készült jegyzőkönyvet a felperesnek kézbesítette. Az inkasszó eredményeként a pénzüintézet 27 900 Ft-ot utalt át az alperesnek. Mivel a követelés ily módon sem térült meg, a II. r. alperes 2006. július 17-én lefoglalta a felperes tulajdonában álló gépjárművet, megkereste az okmányirodát a gépjármű forgalomból történő kivonása végett. A foglalási jegyzőkönyv - amely az előzőekkel egyező tartalmú jogorvoslati tájékoztatást tartalmazott - 2006. július 19-én került a felperes részére kézbesítésre.

A II. r. alperes 2006. október 19. napján ingóárverési hirdetményt bocsátott ki és felszólította a felperest, hogy a gépjárművet az árverés napjára szállítsa a végrehajtói irodába. A felperes e felhívásnak sem tett eleget, és kifogást sem terjesztett elő. Az árverés sikertelensége miatt a II. r. alperes újabb árverési hirdetményt bocsátott ki 2007. február 12. napján az előzőekben írtak szerint. A felperes a felhívásnak ekkor sem tett eleget, az intézkedéssel szemben kifogással nem élt.

Ezt követően a II. r. alperes megállapította a lefoglalt ingatlan becsértékét 3 000 000 Ft-ban. Intézkedése ellen a felperes 2007. június 20. napján a Kunszentmiklósi Városi Bíróságon terjesztett elő végrehajtási kifogást, vitatva a becsérték összegét. A Kunszentmiklósi Városi Bíróság tájékoztatta a felperest, hogy az ingatlan becsértékének megállapítása kapcsán igazságügyi szakértő kirendelését kérheti, felhívta a szakértői díj előlegezésére, majd a 2007. október 15. napján kelt és 2007. november 21. napján jogerőre emelkedett 0307-Vh.178/2007/5. számú végzésével a kifogást elutasította, mert a felperes a felhívásban szereplő határidő alatt szakértői vélemény beszerzésére nem terjesztett elő bizonyítási indítványt. A végzésben a bíróság tájékoztatta a felperest, hogy az ellen a Bács-Kiskun Megyei Bírósághoz 15 napon belül benyújtott fellebbezéssel élhet. A felperes jogorvoslati kérelmet nem terjesztett elő.

A II. r. alperes 2008. február 27-én ingatlan árverési hirdetményt tett közzé, amelyet a felperes 2008. március 3-án vett át. Az irat tájékoztatást tartalmazott arra nézve, hogy az intézkedés ellen a Kunszentmiklósi Városi Bírósághoz 15 napon belül benyújtandó kifogással lehet élni, de a felperes kifogást nem terjesztett elő.

A II. r. alperes 2008. március 25. napján az ingatlant árverés útján értékesítette, az árverési jegyzőkönyvet a felperesnek kézbesítette. Az árverési vételár kiegyenlítése után

Pf.II.20.435/2013/6. szám

intézkedett az árverési vevő tulajdonjogának bejegyzése, valamint az ingatlan terheinek törlése iránt. Az árverési vételárból kiegyenlítette a végrehajtást kérő követelését, és felhívta a felperest, nyilatkozzon, hogy a fennmaradó összeget átutalással vagy postai úton kívánja-e átvenni. A felperes a 2008. július 28. napján kézbesített felhívásra nem válaszolt.

Ezt követően a II. r. alperes 2008. szeptember 2-án felszólította a felperest az ingatlan birtokba adására, továbbá szeptember 22-én ismételten felszólította a neki járó összeg átvételére. Az árverési vevő az ingatlant 2008. szeptember 23-án birtokba vette. A II. r. alperes az udvaron található gépjárművet a foglalás hatálya alól feloldotta és felszólította a felperest, hogy azt 30 napon belül szállítsa el, továbbá az árverési vételár neki jutó részét vegye fel. A felperes a felszólításnak nem tett eleget. Ezt követően a II. r. alperes a felperes részére ügygondnokot rendelt ki és az árverési vételárból fennmaradó 1 668 866 Ft-ot 2009. május 27-én átutalta az ügygondnok számlájára.

A felperes 2008. július 28. napján végrehajtási kifogást terjesztett elő a Kunszentmiklósi Városi Bíróságon, amelyet a bíróság az eredménytelenül elrendelt hiánypótlást követően hozott, 0307.Vh.178/2007/11. számú, 2008. október 9. napján kelt végzésével elutasított. E határozat ellen a felperes 2009. április 1. napján terjesztett elő fellebbezést, amelynek alapján a Kunszentmiklósi Városi Bíróság 20. sorszámú végzésével a 11. számú végzést hatályon kívül helyezte, megállapította hatáskörének hiányát és elrendelte a végrehajtási kifogás áttételét a III. r. alperes Központi Hivatalához. A végzéssel szemben a felperes 2009. április 28. napján terjesztett elő fellebbezést, az ennek alapján eljáró Bács-Kiskun Megyei Bíróság a 2.Pkf.21.967/2009/2. számú végzésével a Kunszentmiklósi Városi Bíróság végzését hatályon kívül helyezte, a peren kívüli eljárást megszüntette és elrendelte az adós végrehajtási kifogásának áttételét a III. r. alperes Dél-alföldi Regionális Igazgatóságához. Határozatának indokolásában megállapította, hogy az adós végrehajtási kifogás iránti kérelmének elbírálására az elsőfokú bíróság nem rendelkezett hatáskörrel.

A III. r. alperes Központi Hivatal Hatósági Főosztály Dél-alföldi Kihelyezett Hatósági Osztály a 2239885656 számú végzésében a felperes által 2008. július 28. napján a bíróságnál, valamint 2009. július 1. napján az adóhatóságnál benyújtott végrehajtási kifogásokat érdemi vizsgálat nélkül elutasította azok elkészsége miatt 2010. május 28. napján.

A felperes fellebbezése alapján a III. r. alperes elnöke az 5227642615. számú végzésében az elsőfokú határozatot megsemmisítette és az első fokon eljáró hatóságot új eljárás lefolytatására utasította. Megállapította, hogy a felperes 2008. július 28-i és 2009. július 1-ei beadványaiban tartalma szerint felügyeleti intézkedés iránti kérelmet terjesztett elő, ezért annak tartalmát érdemben kell vizsgálni.

számú végzésével helyt adott az adós végrehajtási kifogásának és az önálló bírósági végrehajtó 2006. május 19. napján kelt végrehajtási jog bejegyzése iránti megkeresését, a 2007. április 18. napján kelt 21. számú megkeresését, a 2007. május 30. napján kelt 22. számú becsértékközlést, a 2008. február 27. napján kelt 26. sorszámú ingatlan árverési hirdetményét és a 2008. március 25. napján kelt 28. sorszámú árverési jegyzőkönyvet megsemmisítette. Határozatának indokolásában megállapította, hogy a végrehajtó jogszabálysértően járt el, amikor a végrehajtási eljárást nem az Art., hanem a Vht. szabályai szerint fogantatosította, az Art. hivatkozott rendelkezései szerint pedig az ingatlan végrehajtására nem kerülhetett volna sor.

Az árverési vevő az ingatlant 2008. november 11. napján értékesítette.

A felperes módosított keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alpereseket egyetemlegesen 19 517 000 Ft kártérítés, valamint ezen összeg után 2008. szeptember 23. napjától számított törvényes mértékű késedelmi kamata megfizetésére. Keresete jogalapjaként a Ptk. 344. § (1) bekezdésére, 348. § (1) bekezdésére és 349. § (1), (3) bekezdésére hivatkozott. Előadása szerint az érvényesített összeg a II. r. alperes által jogszabálysértően fogantatosított végrehajtással kapcsolatosan bekövetkezett vagyoni és nem vagyoni kára. Az I. r. alperes terhére róta, hogy a Kunszentmiklósi Városi Bíróság téves jogszabályi rendelkezések alapján járt el a végrehajtási eljárás során, mivel az ellene indult végrehajtási eljárásban nem a Vht., hanem az Art. rendelkezéseit kellett volna alkalmazni, a Kunszentmiklósi Városi Bíróság a 2007. október 15. napján kelt végzésében azonban a végrehajtási kifogás elutasítása körében a Vht. rendelkezéseire hivatkozott. Kifogásolta, hogy a III. r. alperes ügyintézője a 2010. május 28. napján kelt végzésben érdemi vizsgálat nélkül utasította el a kifogásokat, nem észlelte a bírósági titkár, illetve a bírósági végrehajtó jogsértő eljárását.

Az alperesek és a beavatkozó a kereset elutasítását kérték.

Valamennyi alperes hivatkozott arra, hogy a felperes nem merítette ki a rendes jogorvoslati lehetőséget, végrehajtási kifogást határidőben nem terjesztett elő, ennek hiányában pedig a Ptk. 349. §-ára alapítottan kárigényt nem érvényesíthet. Emellett az I. r. alperes hivatkozott arra, hogy a II. r. alperes tevékenységéért felelősséggel nem tartozik, a felperes kára és eljárása között okozati összefüggés nem állapítható meg.

A II. r. alperes vitatta a kereset összepszerűségét is, és hivatkozott a kárenyhítési, kármegelőzési kötelezettség megsértésére. A beavatkozó ezzel egyező védekezést terjesztett elő.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a II. r. alperesnek és a beavatkozónak személyenként 500 000 Ft perköltséget. A végrehajtási iratok tartalma alapján megállapította, hogy a felperes a II. r. alperes intézkedései kapcsán kizárólag egy alkalommal, a becsérték megállapításával

- 5 -

Pf.II.20.435/2013/6. szám

összefüggésben élt kifogással. A kifogását elutasító végzéssel szemben a jogorvoslati lehetőséget nem merítette ki, fellebbezést nem terjesztett elő. Álláspontja szerint a rendes jogorvoslati lehetőség igénybevételének kötelezettsége az általános kármegelőzési és kárenyhítési kötelezettség speciális szabálya a közigazgatási jogkörben okozott kárigény kapcsán, ennek elmulasztása a kártérítési kereset elutasítását eredményezi.

A felperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak új eljárás lefolytatására és újabb határozat hozatalára utasítását kérte. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság érdemi vizsgálat nélkül utasította el a kárigényét. Kiemelte, a III. r. alperes elsőfokú hatóságának 2010. szeptember 29. napján kelt határozata a II. r. alperes eljárását törvénysértőnek minősítette, intézkedéseit megsemmisítette. Előadta, a jogorvoslati eljárásokban önhibáján kívül volt akadályoztatva, neki fel nem róható körülmények miatt nem tudott eleget tenni kárenyhítési kötelezettségének a jogorvoslati eljárások igénybevételével. Előadta, hogy a perbeli időszakban jövedelemmel nem rendelkezett, nem tudta kifizetni az eljárási költségeket és szakértői díjakat. Sérelmezte, hogy e körülményeket az elsőfokú bíróság nem vizsgálta. Álláspontja szerint a kárenyhítési kötelezettség elmulasztása kármegosztást eredményezhet, ahhoz azonban, hogy ezt az arányt a bíróság meg tudja állapítani, vizsgálnia kell a kár bekövetkeztéhez vezető oksági láncolatot. Az elsőfokú bíróság azonban a felróhatóság tekintetében semmiféle bizonyítást nem folytatott le, ezért indokolt az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése.

Az alperesek és a beavatkozó fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérték annak helyes indokai alapján.

A III. r. alperes hangsúlyozta, hogy a felperes 2008. július 28-án és 2009. július 1-jén előterjesztett végrehajtási kifogásai is elkésztettek voltak.

Az alperesi beavatkozó álláspontja szerint alaptalanul hivatkozik a felperes arra, hogy anyagi helyzete nem tette lehetővé semminemű költség előlegezését, ebben az időszakban ugyanis az Itv. 43. § (8) bekezdése alapján a kifogás illetékmentes volt. Arra sem hivatkozhat a felperes, hogy az értékbecslői szakértői díjat nem tudta kifizetni, ugyanis nem kért költségmentességet, illetve nem kért a Pp. 177. § (5) bekezdésében meghatározott előzetes költségkalkulációt sem. Rámutatott, amikor a felperes jogorvoslattal élt a törvénysértő intézkedés ellen, a végrehajtói intézkedések nyomban orvoslásra kerültek a Bács-Kiskun Megyei Bíróság 2.Pkf. 21.967/2009/2. számú

végzésével. Amennyiben tehát korábban élt volna jogorvoslati jogával, az ingatlanárverés elhárítható lett volna. Utalt arra, hogy a felperes az utolsó tárgyaláson úgy nyilatkozott, nincs bizonyítási indítványa, ezért miután nem bizonyította a kártérítési felelősség fennállásának további feltételeit, keresetének a jogorvoslati jog kimerítésének hiányától függetlenül sem lehetne helyt adni.

A fellebbezés **nem alapos.**

A perben nem vitásan az alperesek közhatalmi tevékenységük gyakorlása során tett

- 6 -

intézkedéseire vezeti vissza a felperes a bekövetkezett kárát. Ezért az alperesek kártérítési felelősségének megállapítására - az I. r. alperes tekintetében a Ptk. 349. § (3) bekezdésének utaló szabálya alapján - a Ptk. 349. § (1) bekezdésében írt speciális és a Ptk. 339. §-ának (1) bekezdésében szabályozott általános feltételek együttes megvalósulása esetén kerülhet sor. Államigazgatási jogkörben okozott kárigény érvényesítése esetén a bíróságnak elsődlegesen a speciális feltétel fennállását kell vizsgálnia. A Ptk. 349. § (1) bekezdésében írtak szerint államigazgatási jogkörben okozott kárért a felelősséget csak akkor lehet megállapítani, ha a kár rendes jogorvoslattal nem volt elhárítható, illetőleg a károsult a kár elhárítására alkalmas rendes jogorvoslati lehetőségeket igénybe vette. A speciális feltétel megvalósulásának hiányában a kártérítés általános feltételeinek a fennállta (jogellenesség, kár, okozati összefüggés, felróhatóság) vizsgálata szükségtelen (BH2011. 309), mert e feltétel hiánya kizárja a kártérítési igény érvényesíthetőségét.

A felperes kára az ingatlan árverési értékesítéséből származik. A végrehajtói intézkedés elleni rendes jogorvoslatnak a kifogás számít (BH2003. 154). A II. r. alperes valamennyi, így az ingatlan végrehajtás foganatosítására vonatkozó intézkedése is tartalmaz jogorvoslati tájékoztatást a kifogás előterjesztheőségét illetően. Tény, hogy a felperes kizárólag a becsérték megállapításával kapcsolatban élt kifogással, de a rendes jogorvoslatot e tekintetben sem merítette ki, az elsőfokú bíróság kifogást elutasító végzése ellen ugyanis fellebbezést nem terjesztett elő, és a károsodáshoz közvetlenül vezető végrehajtási cselekmény, az árverési értékesítés ellen sem élt a rendes jogorvoslat lehetőségével. Az, hogy a II. r. alperes téves tájékoztatást adott a kifogás elbírálására jogosult személyét illetően, jelentőséggel nem bír, hiszen a másodfokon eljáró Bács-Kiskun Megyei Bíróság a hibát észlelve rendelkezett a kifogás áttételéről.

Kétségtelen, hogy az árverést követően a felperes 2008. július 28-án és 2009. július 1-jén terjesztett elő olyan tartalmú beadványt, amelyben az árverési értékesítést kifogásolja, ezek a beadványok azonban mint végrehajtási kifogások elkésetten előterjesztettnek minősültek, ezért ebbéli minőségükben azt a hatóság nem bírálta el. A felperesi beadványokat a III. r. alperes elnöke tartalmukat tekintve felügyeleti intézkedés iránti kérelemként értékelte, ennek alapján utasította az elsőfokú hatóságot azok érdemi vizsgálatára. A felperes beadványainak elbírálására tehát a Ket. 115. §-ában szabályozott felügyeleti eljárás keretében került sor, ez pedig nem minősül rendes jogorvoslatnak, így az, hogy ennek az eljárásnak a során megállapításra került, miszerint a II. r. alperes

jogszabálysértően járt el, nem változtat azon a tényen, hogy a felperes a jogszabálysértő eljárás orvoslására alkalmas rendes jogorvoslati lehetőséget az erre nyitva álló határidőn belül nem vette igénybe.

Az I. r. alperes a végrehajtó becsértéket megállapító intézkedése elleni kifogás kapcsán hatáskörének hiányát nem észlelte, és a kifogás tárgyában döntést hozott, a kifogást a hiánypótlási felhívásban foglaltak elmulasztása miatt elutasította. E bírósági határozattal szemben a rendes jogorvoslat a fellebbezés lett volna, azt azonban a felperes nem nyújtott be. Az előzőekben írtak alapján a rendes jogorvoslat kimerítésének hiányában az I. r. alperes kártérítési felelőssége fennálltának további feltételei nem vizsgálhatók.

- 7 -

Pf.II.20.435/2013/6. szám

A rendes jogorvoslat kimerítésének a követelménye objektív jellegű, ha a kézbesítés szabályszerű volt, illetve a sérelmezett határozat, intézkedés a jogorvoslatra vonatkozó tájékoztatást tartalmazott, nincs jelentősége annak, hogy a fél milyen okból nem gyakorolta jogorvoslati jogosultságát. Ezért e tekintetben a felperes nehéz anyagi helyzetére való hivatkozása nem bír jelentőséggel.

A III. r. alperes kártérítési felelősségét megalapozó jogellenes magatartás nem volt megállapítható. Az, hogy az alperes Központi Hivatal Hatósági Főosztály Dél-alföldi Kihelyezett Hatósági Osztálya a 2010. május 28. napján kelt határozatával a felperes 2008. július 28-án és 2009. július 1. napján benyújtott beadványait, mint végrehajtási kifogásokat, elkésettségük okán érdemi vizsgálat nélkül elutasította anélkül, hogy észlelte volna, miszerint azok felügyeleti intézkedés iránti kérelemként bírálандók el, nem minősül olyan kirívó jogsértésnek, amely felróhatóság megállapítását és ezáltal a kártérítési felelősségét megalapozná. Lényeges emellett, hogy az egyébként végrehajtási kifogásként valóban elkésetten előterjesztett kérelmek érdemi elbírálására kerültek a III. r. alperes elnöke tényállásban írt határozatának következtében lefolytatott megismételt eljárásban.

Mindezekre tekintettel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése és Pp. 254. § (3) bekezdése alapján annak helyes indokai szerint helybenhagyta.

Az eredménytelenül fellebbező felperest a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a II. és a III. r. alperesek, valamint a beavatkozó 30/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés b) pontja, (5) és (6) bekezdése alapján meghatározott mértékű ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltségének a megfizetésére azzal, hogy a beavatkozó javára megállapított perköltség összegénél figyelemmel volt arra, hogy áfa-köteles (32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 4/A. §).

A felperes személyes költségmentességére figyelemmel rendelkezett úgy a Pp. 78. § (1) bekezdése, valamint a 6/1986 (VI.26.) IM r. 13. § (1) bekezdése és 14. §-a alapján, hogy a feljegyzett fellebbezési eljárási illeték az állam terhén marad.

S z e g e d , 2013. november 12.

Dr.Szeghő Katalin sk.
a tanács elnöke

Zanóczné dr. Ocskó Erzsébet sk.
előadó bíró

Bereczkyné dr. Lengyel Nóra sk.
táblabíró